

АБОНАМЕНТ:

За 1 година — 15 лева
 „ 6 месеца — 8 „
 „ 3 „ — 5 „

На учреден. кафенета-
 та в окръга бесплатно.

ЕДИН БРОЙ
 50 ст.

ИЗЛИЗА СЪБОТА.

Реклама

Седмичен вестник за информация, култура и
 народно стопанство.

Редактор—Издател: ПЕТР НЕНОВ.

Администрация Кн. „СВЕТЛИНА“

ОБЯВЛЕНИЯ:

Малки обявления по 20 лева.
 „ об. за дир. работа 10 лв.
 Големи об. на кв. см. по 1 лв.
 Годежни и иенчални по 30 лв.
 Некрол. и панахиди кв.см. 1 лв.
 За по-вече публ. 10 „ отстъп.

Абонаментни обяви:

За 1 год. на кв.см.по 35 лв.
 „ 6 м. „ „ „ „ 20 „
 „ 3 „ „ „ „ „ 10 „

Сичко се изпраща на адрес:
 Редакция в. „РЕКЛАМА“

Най-превзходните на света са
 пишущите и шевни машини

Представител за Шуменски

4-33-10 окръг: Книжарн. „СВЕТЛИНА“

Престъпността.

(Причини и средства за борба с нея)

Проучването въпроса за причините, които предизвикват престъпни деяния, и това или онова разрешение на този въпрос има не само чисто теоретическо значение, но и грамаден практически смисъл. Всеки знае, че престъпните действия не са безразлични за всекиго; че с растенето и бързото си развитие те заплашват благосъстоянието на цялото общество, а наедно с това и на всеки член от това общество. От тук се вижда много добре, че с престъпността трябва да се борим и че е необходимо да се стремим към намаляване числото им до минимум; по конкретно казано, престъпленията са обществени недъзи, и както всяка болест е нежелателна, също тъй нежелателни са престъпните дела и техните увличаване; и както с всяка болест трябва да се борим, също тъй е необходимо всяко общество да се бори с престъпностите недъзи. А за да не бъде тази борба безполезна, но да постигне действителни резултати, необходимо е да знаем причините на престъпленията. До скоро хората малко са се стремили да изучат истинските причини на престъпленията. Като не са знаели и точно тези причини, разбират се, те не са знаели и средствата, с които би била успешна борбата с престъпленията. Те мислили, че последните се извършват благодарение на злата воля на престъпника, и че е достатъчно да се поправи тази воля, за да се унищожат и самите престъпления. Как може това да стане? Отговорът е бил един и същ: нужно е силно и строго да се наказват престъпниците. Наказанието е било почти единственото лекарство, с което се лекували престъпленията. Това „лекарство“ не се е жалело и са го отпускали в количество и форми каквито искате: ту в вид на смъртно наказание, ту като обезобразяващо и мъчително наказание, ту като заточение, лишаване от чест, налагане глоба и пр. Но тук трябва да признаем, че това лекарство малко е помогнало в борбата с „престъпната болест“. С увеличаване жестокостта и безпощадността в наказанията престъпленията не само не са се намалили, но, обратно, по-скоро са се увеличили. Този резултат сам по себе си е заставил хората да се замислят над въпроса: еднаж наказанието станало безполезно при лекуване престъпността то какви „лекарства“ трябва да употребим, за да се борим успешно с престъпленията? Веднаж поставен този въпрос, от само себе си разбъди, че отговорът е възможен само когато бъде предварително разрешена проблемата за причините, които предизвикват престъпни деяния: убийства, насиллия, кражба и пр.

Именно към разглеждане причините на престъпността ще

преминем сега. Обикновено делят причините или факторите на престъпността на три основни категории: 1) космически. 2) биологически и 3) социални фактори.

Под космически фактори на престъпността разбираме онова влияние на климатическите условия за увеличаване или намаляване престъпността, което е свързано с колебанията на температурата и смяната на годишните времена. Статистически данни показват, че разните видове престъпления се правилино увеличават и спадат с сменение на год. времена. Напр. престъпленията против собствеността достигат най-голяма цифра зиме, през пролетта — намаляват, през лятото същ още по-малко, но през есента числото им наново се увеличават и през зимата достигат до най-висока норма. Половите престъпления през лятото стават най-силни.

Биологическите или (органическите) фактори за престъпността са заложени в организма на самия човек, като определени предразположения към престъпни действия. Като туберкулозният може да предаде туберкулозата на детето си по наследство, сифилистикът — сифилиса на родителите си, също тъй и престъпникът може да предаде на децата си тези или онези качества, предразполагащи ги към извършване убийств, кражба или насиллие.

Обаче най-главните причини за престъпността — това са обществените или социалните фактори. Сами по себе си последните са сложни и многочислени, и да ги изброим тук е невъзможно. Ще покажем само по-главните. Към тях пред всичко се отнася алколизмът. Статистиката красноречиво говори, че 2/3 (ако не и по-вече) от всички по значителни престъпления са дълго на престъпници пияници. Постоянното и хроническо употребяване на алкоола води към престъпности: то води към обединяване, разорява физическия и психическия мир на човека, прави го по-неустойчив против съблъзнител, развращава ума и нравствените сили и т. н. И не само постоянната употреба, но и случайното опиване води към същия резултат. Ние всекидневно се убеждаваме, че дни на усилен употреба на алкоолни напитки (като напр. по-големи празници) са същевременно и дни на усилен престъпления.

Да очертаям накратко и влиянието на просветата и образованието върху увеличаването престъпности. Някои учени, като Русо, виждат в образованието един от източниците на престъпността. Известна е неговата бележка в историята на човешката мисъл: „науката и изкуствата с своето развитие спомагат за покварата на човешките нрави“. Ето как Ломброзо резюмира своите на-

следвания: „Образованието влияе различно върху престъпността, гледайки на неговото разпространение. Именито, ако то е още ограничено и не е достигнало известна висота, то увеличаване числото на всички престъпления, освен убийството, но когато образованието достигне обширно разпространение, то намалява количеството на най-тежките престъпления, освен престъпленията. Но влиянието на просвещението остава постоянно това, че то изменя самия характер на престъпността, правейки престъпления по-малко жестоки“. От това, макар и песимистическо, заключение се вижда, че достатъчно високото образование намалява престъпленията вобщо, както политическите престъпления и престъпленията против нравствеността винаги представляват не престъпления, а поведи. Пък и Сократ и Христос, и Хус и др. велики мъченици в своето време са се считали също за политически престъпници. От друга страна всички автори подчертават мисълта, че образованието унищожава жестоките престъпления. Виж от това, смаяло може да се каже, че образованието вобщо не способствува за увеличаването на престъпността.

Като проследихме на кратко причините на престъпленията трябва да кажем няколко думи относно средствата за борба с престъпността. От казаното се вижда, че да се борим изключително с помощта на наказания, е работа безнадеждна, и историята напълно потвърждава това положение. Задачата тук се свежда не към наказване престъпниците за извършените вече престъпления, а към предупреждаване самите престъпления, към унищожаване причините които предизвикват престъпни действия. Тък като главният източник на престъпността е економическата необеспеченост, то главно внимание трябва да обрнем към подобрене економическото положение на трудящите се маси. Застраховка за в случай на безработица телесно осакатяване, или старост, подобрене жилищата и економическото положение, и ред други мерки в това направление — има репанащо значение за борбата с престъпността. Втората категория мерки се свежда към повишаване умственото и нравственото състояние на народа. Всеобщо обучение, лесен достъп в средни и нисши учебни заведения, селски библиотеки, училища за възрастни, подвижни лекторски отряди, разпространение както на моралните и чисто теоритически знания, тъй и на практически сведения по селското стопанство и различни занаяти, правилно възпитание на народното съзнание съдействат на въздържане дивинение и намаляване до минимум алкоолизма чрез подходяща просвета, законоположение, и пр. и пр. Ето действителните средства, чрез които може с успех да се води борбата с престъпността. И казаната пжк трябва да играят само спомагателна роля самата

„РЕКЛАМА“

1) За да получи един артикул популярност, клиента и цена; 2) За да намери продавач човека, който сериозно се интересува от артикула, който той предлага; 3) За да не се лутат търговците да предлагат и търсят; 4) За да намери купувача десетки оферти на артикула от който се интересува; 5) За да не се лутат пътуещите агенти, когато пристигат за пласировки в града ви и пр.—за тази цел се издава вестник

„РЕКЛАМА“

Бивш учител,

работил и в канцеларии, дири подходяща работа в частна банка или кантора в гр. Шумен.

2-42-2

Справка рданцията за И.

КНИЖАРНИЦА „СВЕТЛИНА“

на ПЕТР НЕНОВ — ШУМЕН.

Сички

Видове канцеларски и ученически потреби. РАЗНИ прочитни книги на български и руски езици. ГОЛЯМ ИЗБОР на картички и картини, ИГРАЧКИ И ПАРФЮМИ.

ПРИЕМА

поръчки за металически и каучукови печати

ИМА

готови и приема поръчки за изработване на пирографирани възглавници, карета и др. ГОЛЯМ ИЗБОР КОЖЕНИ ИЗДЕЛИЯ и др.

— Цени най-износни — Искате каталози. —

3-1-3

Бази, картички, картини играчки
 най-голям избор в книжарница
 „СВЕТЛИНА“

Кооперации, банки, дружества,
 търговци и занаятчии ще имат
 в изобилие клиенти само ако рекламират във в. „РЕКЛАМА“.

Незабравейте, че в „Реклама“ се
 изпраща бесплатно на сички учреждения и кафенета в окръга.

наказателна система трябва да бъде радикално изменена в смисъл на намаление жестокостта, унищожаване смъртното наказание, изменение режима в затворите и поправителните домове, в настояще време разоряващи окончателно, а не поправящи попадналите в тях нещастници, които тъй иреари-телно наричаме „престъпници“.

Нека не се гаврим с жалкото тяхно положение, а час по-скоро да подирим и приложим всички благородни и рационални средства за подобрене участие на тези жертви на грубата и убийствена действителност.

В. Панайтов

Пакостния принцип.

Напоследък се забелязва едно много скръбно явление, а именно-общините се роят и цепят на много малки „самостоятелни“ части.

Достатъчно е да се изпрати по надлежен ред заявление от някоя паланка, ето че не след много време имате „община“ от 100 колиби.

Някъде изкуствено се подигат „народовластническите“ апетити, за да се разсипе некое опозиционно кале.

Има ли в това явление помен от някакво си „народовластие“, вие ще кажите, драги четци; но ние ще добавим, че това безогледно цепене на общините е проява на Фердинандовия принцип: „Разделяй, та владей! Задоволявай апетитите на малки и големи партизани да управляват, да пият от сладостите на властта, та по такъв начин здраво ги вържи за колесницата на лъжевластничеството.“

С малко думи казано, да поставим цялата държавна машина в услуга на една политическа партия.

Това е пжк пакосно за добре разбраните интереси на обществото, на държавата и народа.

Нашите общини и без това са поставени изпреди всичко във финансово отношение; те са тъй загизили в блатото на дълговете, че не могат да плащат на служащите си.

С цепенето пжк-още по-вече се влошава положението: образуват се слаби, немощни общини; те почват самостоятелния си живот с поделения джлг и с непоносими за тях разходи.

От гледището на обществения ни напредък този стремеж към успех е реакционен, гибелен и пакостен, ето защо трябва да се задушва, защото ако сегашните общини не са годни за никакви културни, просветни, обществени цели, колко по-вече пжк новосъздаваните общини.

Стига сме разорявали тази нещастна страна!

Партията не е народа и не олицетворява неговите обществени идеали: нито пжк последните идеали могат да се изчерпят от политическата реклама на тази или онази партия.

Затова онова, което е добро от партийно гледище, не всякога застъпва добре разбраните интереси на народа.

Разберете, този народ нека впрегнем в творчеството на живота, а не и в котерийните възжделения.

ХРОНИКА.

МИНИСТЪР Председателя г. Ал. Стамболийски ще говори на публично събрание на 20 т. м. в гр. Шумен.

СТОГОДИШНИНАТА от рождението на българския велик революционер и поет Раковски бе отпразнувана доста тържествено в Шумен — на 16 т. м. сутринта имаше манифестация от учащите се в град., а след обед забава.

ПРЕЗ този месец Социал-демократическата партия устройва големи публични събрания и из нашия окръг с оратори. Янко Сакъзов в Шумен, Петко Тимнев — Преслав и Смедово Дим. Нейков — О. Пазар и Попово, Васил Чобанов — Е. Джумая и Брум Славов — Н. Пазар.

О. ПАЗАР. На първия ден на коледа вечерта учениците от местната гимназия дадоха литературно-музикална вечер. В първия отдел беха изиграни няколко декламации, смесен хор и др. във втория отдел пиесата „Край мъжния поток“ — драма в 3 действия из съвременния живот.

На втория ден вечерта комунистите дадоха известната социална драма: „При изгрев слънце“.

Върваме, че уредниците както на първата, така и на втората забава са материално удовлетворени, но не и морално.

Читалището усилно приготвя да изнесе за Йорданов-ден „Неизвестната“. Гражданството с нетърпение очаква блестящото и представено.

Е-ДЖУМАЯ. На 8 т. м. с много голям успех бе представена от читалището пиесата „Галилей“. От всичко си личеше, че актьорите не бежа пожалели своя труд за доброто разучаване на ролите, а читалището средства за добрата костюмовка.

Въпреки, че цените на местата бежа немалко високи (резерва 30 лв.) — Джумая, както винаги се показва щедри и забавата беше масово посетена.

П.

В с. КЕШКИЧЛИЕР О. — Пазарско е открита нова прогимназия.

Шуменско окр. Трудово Бюро.

ОБЯВЛЕНИЕ № 310.

гр. Шумен 12 Януари 1922 год.

На 18 т. м. от 9 до 11 часа преди пладне в домакинството на сюрото ще се произведе спазаряване по доброволно съгласие за доставката на следните припаси нуждни за бюрото до 31 март т. г.: червен пилер 200 кгр., чер пилер 50 кгр., растително масло 200 кгр., захар ва пясък 1000 кгр., сметна есенция 400 литри, фасул, 3000 кгр., мармалад 1000 кгр.

парфюми 3000 кгр., булгур 3000 кгр., пшеница 1000 кгр., ечемик 15000 кгр., и жито 1000 кгр. на стока 210000 лв. Навсякога ще се участва и търговията от продължителна ценова. Поемните условия, теблада и единствен се задължителни и могат да се видят в домакинството.

Присмет се произвежда и за по малки количества.

От Домакинството.

Ново-малското Нар. Нар. У-ще

ОБЯВЛЕНИЕ № 33

с. Ново-Малко, Шуменска окр. 26 XII 1921 год.

На 22 Януари 1922 г. от 9 часа сутринта до 4 часа след обед в канцеларията на първоначалното училище ще се произведе търго с явно издване на наемател сиплатата на следнитеучилищни недвижими имоти.

1. Нива от 30 денара първоначална оценка 3,500 лв.
2. Нива от 70 денара първоначална оценка 8,400 лв.
3. Нива от 81 денара първоначална оценка 400 лв.

Всички в землището на с. Ново-Малко, местност „Голям Икнилик“ за време от 1 IX 1921 г. до 1 VIII 1923 год.

Искания залог за право участие в търга е 10,000 върху първоначалната оценка.

Членовете 11 и 12 от закон за обществените предприятия са задължителни за конкурентите.

Тържните книжа могат да се видят всеки присъствен ден и час в канцеларията на първоначалното училище.

Разноските по публикация на настоящето е за сметка на наемателя.

Председател: К. ЙОРДАНОВ.

Секретар: Георги Нр. Казакон.

ЕРГЕН дири мебелирана квартирантвентра на града Споразумеие в редакцията — 53 —

Германски новости!

ИГРЯЧКИ

Голям Избор!

— ЦЕНИ ИЗНОСНИ —

При книжарница „СВЕТЛИНА“ — Шумен.

2—36 2

ГОЛЯМА ИЗБОЖЕА

на малки и големи картини и картини на едро и дребно при цени многоизносни. За вечеринки специални ефтини картинки.

При книжарница „СВЕТЛИНА“ — Шумен.

5-31-5

ОСМ. ПАЗАРЦИ! Господици и Господици! ХОРАТА НА ЛУКСА.

Господици зрасварница „МЛАДОСТ“ на ДОНЧО Т. МИРЧЕВ

Гдето ще намерите най-бързите парфюми, одеколони, пулри, кремове, сапуни, четки и пасти за зъби, червила и др. от реценсирани европейски и български фабрики.

ЦЕНИ УМЕРЕНИ.

1—54—3

Отирива с тургиска за записване абснати за в-к

„РЕКЛАМА“

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ.

Абонамент: за година 15 лв., за 6 месеца 8 лв., за 3 месеца 5 лв. На всички учреждения в окръга бесплатно. Един брой 50 ст.

Обявления: Малки обявления до 20 думи по 25 лв. Малки обявл. за дирене работа по 10 лв. Големи обявления на кв. см. по 1 лв. Големите и венчални по 35 лв. Некролози и панахиди кв. см. 1 лв. За по-вече публикации 10% отстъп.

Абонаментни обяви: За 1 година на кв. см. по 35 лв. за 6 месеца на кв. см. по 20 лв., за 3 мес. на кв. см. по 10 лева.

Г-да търговци и занаятчии!

Не изпускайте брой от „РЕКЛАМА“ да не рекламирате вашите стоки и произведения, покупки и продажби „РЕКЛАМА“ безплатно ще бъде единствения най-добър рекламатор в целия окръг, понеже ще има много по-голям тираж от всички други излизаци в окръга вестници, предназначени за съвсем други цели, но не и за реклами.

Бъдете уверени, че дадените в в-к „РЕКЛАМА“ реклами ще постигат винаги целта си.

Адрес: Редак. в-к „Реклама“ — Шумен. — За Шуменски администр. книжарница „Светлина“.

ЗИМАТА ДОИДЕ!

Настъпва дълга нощ!

За тяхното леко прекарване има едно полезно средство

Четенето на прочитни книги!

Искайте каталога на книжарница „Светлина“ Шумен.

— 40 —

Съобщавам на всички мелничари и индустриалци, че ми пристигаха в ограничено количество.

Английска кожена КАПКА

от фабриката „Фенер и С-о, Лимитед в Хул, Англия“, които продавам на съвършено ниска цена. В склада ми се намират всички видове инструменти и железария за постройки. Нови швейцарски копирени сита за мелници и др. мелничарски инструменти и принадлежности.

Генерално представителство за царство България за земеделските машини „Дигитал“ от Интернационал Харверстер Компани в Чикаго Америка и склад от същите машини Варна, Жеко К. Саблев—Варна телеф. 6.5 Телгр. Саолев

— 45 —

ПОДАРЖКИ—???—ПОДАРЖКИ!

Най добър подарък за ученици е в-ник „БЪДЕЩЕ“

— ЗАЩИТНИК НА ВЪЗДЪРЖАТЕЛНАТА КЛУЗА

Той внася светлина в душата, бодрост в сърцето и стремежи към добри и радостни дела.

Излиза седмично на 4 страници

Абонамент: за 1 година—20 лв.; за 6 месеца—12 лв.; за 3 месеца—6 лв.

Който запише 5 абоната се ползува с 20% отстъп.

38 Адрес: Редакция в. БЪДЕЩЕ—Шумен.

Печатница П. Пенев — Шумен.